

NEMOJANSKÝ Z P R A V O D A J

ročník II/číslo 1

www.nemojany.cz

Nemojany 25. 4. 1945

Další fotografie a zajímavé informace o konci 2. světové války a osvobození v Nemojanech naleznete v rubrice Střípky z minulosti.

Vlevo: Poničená věž kostela sv. Martina při výbuchu muničního vlaku a ostřelovaná Rudou armádou od Komořan při přípravě k osvobození Nemojan (na věži byl německý kulomet).

Z činnosti zastupitelstva

Výpis z usnesení ze zasedání ZO Nemojany ze dne 18. 2. 2015

ZO schválilo:

■ Pověření pana M. Jonáše k jednání s Moravským rybářským svazem, MO Vyškov, jak bude technicky probíhat případná změna nájemce rybníka Chobot.

■ Vyhlášení záměru obce Nemojany pronajmout obecní pozemek par. č. 455, vodní plocha (rybník), o výměře 32 366 m².

■ Výjimky pro uzavření manželství na první sobotu v měsíci v roce 2015: 1. 5., 6. 6., 4. 7., 1. 8., 3. 10., dále schvaluje uzavření manželství mimo stanovenou dobu, a to 15. 5. ve 13.30 hodin. Tyto výjimky se týkají pouze roku 2015. Pro další roky bude platit usnesení č. 11/2/2014 z 1. 12. 2014.

■ Zřízení věcného břemene na pozemku par. č. 1383/2, ostatní plocha, nacházející se v k. ú. Nemojany v rozsahu 1 m na obě strany od půdorysu plynárenského zařízení. Věcné břemeno se zřizuje bezúplatně s tím, že investor podá návrh na zápis věcného břemene a ponese veškeré náklady s tím spojené.

■ Zřízení povodňové komise v tomto složení: předseda Ing. J. Bednář, místopředseda V. Mikel, členové P. Jandl, Ing. M. Němec, M. Haška.

■ Finanční komisi pro ZŠ a MŠ Nemojany, p. o., v tomto složení: předseda: E. Hálová, členové: Ing. K. Psohlavec, J. Pěčková.

■ Kontrolní výbor ve složení: předseda: P. Jandl, členové: Mgr. R. Hlavsová, Ing. V. Ryšávková.

OÚ informuje

Počátkem března byla dokončena elektroinstalace v Kozím výběhu. Po dokončení vnitřního rozvodu bude možné areál využívat k pořádání akcí (MŠ, ZŠ,...).

Upozorňujeme občany, aby v době výstavby ČOV využívali parkoviště u OÚ nebo zpevněnou plochu před Kramářovým. Neparkujte na soukromých pozemcích a ve vjezdech (např. u školy). Parkoviště nevyužívejte k trvalému odstavení vozidel.

Dne 17. března byl proveden ořez stromů v Kozím výběhu v rámci cvičení hasičů Vyškov.

Na základě požadavku některých obyvatel obce byl znovu prověřen způsob odkanalizování části obce Hřebľa. Po osobním zjištění stávajícího stavu jímání odpadních vod a odvodu povrchových vod u obyvatel této části obce, stavu vybudované propusti zachycující povrchovou vodu z polí na konci ulice a po opětovném jednání s autorem projektu „ČOV a kanalizace Nemojany“ bude napojení domácností této ulice provedeno podle platného projektu – tedy na stávající odpadní potrubí, které bude napojeno na nově zbudovanou hlavní stoku A1 v Brance. ČOV je na toto napojení kapacitně i technologicky projektována. Většina povrchových vod v této části obce je svedena do koryta toku Luštínku nebo přirozeně odváděna do zásakových polí na soukromých pozemcích majitelů nemovitostí. S ohledem na stávající stav koryta toku Luštínku bude vyzván správce toku, aby odstranil polomy a náletové dřeviny v okolí toku a koryto až po soutok s Rakovcem vyčistil. Tím dojde ke zvýšení kapacity průtoků pro zachycení případných přívalových srážek nebo většího množství vody při jarních táních sněhu.

ZO vzalo na vědomí:

■ Žádost pana J. Jaroše a pana P. Smutníka ohledně zřízení kanalizační přípojky k hranici soukromého pozemku na náklady obce a pověřuje starostu obce k jednání

s projektantem a finančním manažerem SF ŽP ČR.

■ Záměr investora k výstavbě zámečnické dílny, pana J. Čecha, na pozemku par. č. 179/1 a 179/3 v k. ú. a obci Nemojany.

ZO neschválilo:

■ Změnu č. 3 územního plánu z důvodu realizace nového ÚP, který má být zpracován do roku 2020.

Výpis z usnesení ze zasedání ZO Nemojany ze dne 11. 3. 2015

ZO schválilo:

■ Rozpočet obce Nemojany na rok 2015: příjmy na položky; celkové příjmy rozpočtu ve výši 45 679 400 Kč; financování ve výši 12 331 900 Kč; výdaje na oddíl a paragraf; běžné výdaje ve výši 4 570 700 Kč; kapitálové výdaje 53 440 600 Kč; neinvestiční transfery (532 000 Kč ZŠ a MŠ Nemojany, p. o., 35 000 Kč TJ Sokol Nemojany – zálohově, 3 000 Kč Svaz invalidů Luleč, 5 000 Kč Myslivecké sdružení Hranáč – zálohově, 8 000 Kč ČSZ MO Nemojany – zálohově, 3 000 Kč Asociace PAPRSEK – tělesně postižené děti, 15 000 Kč SDH Nemojany – zálohově, 18 000 Kč Nemojáci, o. s. – z toho 8 000 Kč hodová zábava – zálohově, 3 000 Kč Včelaři, 5 000 Kč Římskokatolická farma Luleč); neinvestiční transfery obcím: obec Drnovice (20 000 Kč SDH Drnovice, 1 000 Kč pečovatelská služba), město Vyškov (10 000 Kč veřejnoprávní smlouva – projednávání přestupků), Sdružení obcí Dražanská vrchovina (20 000 Kč příspěvek na provoz); nákup věcných darů (4 000 Kč soutěže při sportovních aktivitách, 10 000 Kč ostatní kultura).

■ Pravidla rozpočtových opatření obce Nemojany na rok 2015 takto: ZO stanovuje v souladu s § 102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, kompetenci starosty obce k provádění jednotlivých rozpočtových opatření v rozsahu do 100 tis. Kč, jsou-li vyvolána organizačními změnami, pokud tyto změny nevyvolají další nároky na finanční prostředky obce.

Rozpočtová opatření v částkách vyšších může starosta obce provádět jen v případech zapojení účelově přidělených finančních prostředků z jiných rozpočtů, nepředvídaných příjmů, dále kdy zapojení výdaje je nutné k zajištění chodu obce a kdy rozpočtové opatření je nezbytné, protože výdaj musí být realizován.

Zastupitelstvo si vyhrazuje právo na informaci o každém rozpočtovém opatření provedeném v kompetenci starosty na nejbližším zasedání ZO konaném po schválení rozpočtového opatření starostou.

Zastupitelstvo dále stanovuje, že ve výdajové části rozpočtu nesmí být překročen stanovený objem běžných a kapitálových výdajů dle jednotlivých paragrafů schváleného rozpočtu na rok 2015. V rámci paragrafů se změna v jednotlivých položkách, včetně mzdových položek a včetně změn mezi položkami běžných a kapitálových výdajů a naopak, povoluje.

■ Žádost o vyjádření ke stavbě a záboru pozemků – IM-Projekt Brno – ZO po seznámení se s projektovou dokumentací nemá námitky k realizaci stavby – stavební úpravy silnice II/430 v extravilánu mezi obcí Tučapy a Vyškov a souhlasí s trvalým zábořem části pozemku o výměře 16 m², par. č. 978, trvalý travní porost, zapsaný na LV 10001 pro k. ú. a obec Nemojany a části pozemku o výměře 40 m², parc. č. 889/4, vedené v majetku obce jako par. č. 1388 PK, zapsané na LV 10001 pro k. ú. a obec Nemojany.

■ Smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu JMK na realizaci projektu „ČOV a kanalizace Nemojany“ a rovněž schvaluje přijetí do-

tace z rozpočtu JMK, Zvláštního účtu pro vodní hospodářství JMK, ve výši 2 603 000 Kč na realizaci akce ČOV a kanalizace Nemojany.

■ Změnu projektu – zkrácení stoky A5, prodloužení stoky A1 – Změnovým listem a zpracování Dodatku č. 1 ke smlouvě o dílo mezi firmou HABAU a obcí Nemojany o termínu dokončení stavby ČOV a kanalizace Nemojany s tím, že nebude ohroženo zahájení zkušebního provozu.

■ Pravidla pro vydávání Nemojanského zpravodaje (jsou dostupná na webu obce) a redakční radu Nemojanského zpravodaje ve složení šéfredaktorka Mgr. B. Halasová, členi R. Klacek, Mgr. H. Němcová.

■ Znění textu Nájemní smlouvy o nájmu pozemku Č. S 4265/2015 OŘ BNO-ÚE VS 6398102915 (předmětem nájmu je část pozemku par. č. 1417/1 – ostatní plocha – dráha – v k. ú. a obci Nemojany. Nájemní smlouva se sjednává za účelem realizace veřejně prospěšné stavby: stavba čerpací stanice, přístupová komunikace – akce ČOV a kanalizace Nemojany) a ukládá starostovi nájemní smlouvu podepsat.

■ Účetní závěrku ZŠ a MŠ Nemojany, p. o., se zlepšeným hospodářským výsledkem za rok 2014 ve výši 14 553,32 Kč.

■ Pronájem obecního pozemku, par. č. 455, vodní plocha – rybník, o výměře 32 366 m², nacházejícího se v k. ú. a obci Nemojany, který je zapsán na LV č. 10001 u k. ú. pro JMK, KP Vyškov, spolku Chobot Nemojany, z. s., IČO 037 48 502, a to s platností od 1. 1. 2016.

Uzavírky v obci

■ Z důvodu provádění výkopových prací při budování ČOV dojde k omezení provozu na komunikaci (okolo obchodu) stoka A4.

■ V době od 30. 3. do 12. 4. dojde k omezení formou střídavého jed-

nosměrného provozu, řízeného semaforem.

■ V době od 13. 4. do 26. 4. bude použita jako objízdná trasa pro osobní automobily ulička okolo Pěčkového, stoka A3 formou stří-

davého jednosměrného provozu, řízeného semaforem.

■ V době od 30. 3. do 26. 4. dojde k uzavření komunikace směr Račice-Pístovice stoka A5 se zákazem vjezdu mimo dopravní obsluhy.

ČOV a kanalizace

Práce zatím i s menšími problémy probíhají dle stanoveného harmonogramu, termín spuštění zkušebního provozu začátkem měsíce června je dle generálního dodavatele reálný. V těchto dnech se dokončují práce na hlavní trase A vedoucí napříč obcí, konkrétně v budovaném úseku od křižovatky na Pístovice po odbočku k nádraží na kopečku. Trasa bude uvedena do plného provozu s menším lokálním omezením při budování přípojek a protlaků k jednotlivým objektům RD. Nově se uzavřou trasy A5 a A3 – jedná se o trasu na Pístovi-

ce a od hospody k obchodu. Provoz autobusového spojení se nemění (vždy bude autobusové lince v rámci možností umožněn průjezd). Osobní doprava pro občany Nemojan bude odkloněna uličkou okolo Pěčkového. Bude kladen důraz na co nejkratší termín dokončení těchto úseků. Postupně budou budovány přípojky i v ostatních částech kanalizace, a to na hranice obecního pozemku a vlastníků. Následně budou zahájeny práce na povrchové úpravě poškozených povrchů vozovek, chodníků, obrub a travnatých ploch. Úpravy povrchů budou probíhat prů-

běžně vždy po úplném dokončení připojení všech dotyčných objektů RD v daných úsecích. Napojení na kanalizaci bude provedeno na základě projektové dokumentace schválené stavebním úřadem. Přípojky a protlaky na pozemcích soukromých vlastníků budou vybudovány svépomocí, popřípadě stavební firmou a hrazeny vlastníkem pozemku. Do přípojek patří splaškové vody, a to z WC, koupelny, prádelny a kuchyně. Do přípojek nesmí být provedeno napojení na odvod povrchové a dešťové vody, odpadů z chlévů a hnojišť. Bude kontrolováno!

Zprávy z činnosti zájmových organizací

Nezapomeňte na jaro

Říká se březen, za kamna vlezem. Pro zahrádkáře však platí pravý opak. Jaro je tady a zahrádka nás pomalu volá. Je toho mnoho, co je potřeba v jarních měsících vykonat, zaměříme se však na to nejpodstatnější, a to jsou naše ovocné stromy. Je třeba věnovat se předjarní a jarní prevenci proti chorobám a škůdcům, zejména u meruněk, višní a hlavně u slivoní.

Při nižších teplotách a vyšší vzdušné vlhkosti hrozí stromům také moniliová spála. Jako prevenci lze doporučit přípravky Baycon 25 WP, Horizon 250 EW nebo Sporgon 50 WP. Zvolený přípravek je vhodné použít na začátku kvetení, při dokvětání je možno opakovat.

Proti kadeřavosti u broskvoní je dobré před rašením použít Kuprikol 50 nebo Champion 50 WP, v době rašení pak pokračovat postřikem prostředky Dithane M 45 nebo Syllit 65.

Nezapomeňme ani na jabloně a jarní postřik proti přezimujícím škůdcům, jako jsou mšice, květopasi nebo

puklice. Používejte postřik na bázi rostlinného oleje. Kromě postřiků se na jaře věnujeme také roubování. Jarní roubování začínáme u třešní, jakmile je dostatek mrazy, přejdeme na meruňky a ostatní stromy. Co se týče jabloní, jejich nenáročnost umožňuje roubování po celé jarní období.

Nemojanským zahrádkářům začal rok 2015 také únorovou výroční schůzí s 90% účastí. Jednohlasně se schválil celoroční plán akcí na rok 2015 a byla vyjádřena podpora nově vznikající zájmové organizaci rybářů, za což svým členům děkuje jak výbor ČZS, tak i členové rybářského spolku.

V nejbližší době se plánuje exkurze do Čejkovic do výroby čajů rakouské firmy Sonnentor, která bude spojena s návštěvou vinného sklípku. Tímto na tuto akci zveme nejen členy ČZS, ale i zájemce z řad nečlenů. V případě zájmu se obračtejte na pana J. Beránka.

Za ČSZ Patrik Peschl

Vznik nového spolku Chobot Nemojany, z. s.

Po dlouhou dobu byly slyšet v obci hlasy, že hospodaření Moravského rybářského svazu na obecním rybníku Chobot není zrovna nejlepší. Kromě způsobu a množství zarybňování se výtky týkaly zejména chování rybářů a udržování pořádku. Tento názor stále sílil, a tak jsme se rozhodli zjistit formou ankety stanovisko občanů Nemojan k případné změně nájemce. V několika málo dnech se zhruba 90 občanů vyjádřilo souhlasně a zároveň se více než 40 chtělo stát členem spolku, který by se o rybník staral, a současně zabezpečil pokračování sportovního rybolovu.

Účelem bylo i navázat na práci Místní rybářské skupiny, která stále vyvolává vzpomínky mnoha občanů obce.

Na základě těchto vyjádření se sešel zakládající výbor nového spolku, který si zvolil název Chobot Nemojany, z. s. Předsedou byl zvolen Miroslav Jonáš, členové jsou Bohumil Kubát a Zdeněk Chromý. Po zpracování potřebné administrativy byl u Krajského soudu podán návrh na zápis do spolkového rejstříku. Spolek byl úspěšně registrován na konci ledna 2015. Založení se setkala s mnoha souhlasnými ohlasy, i když i nějací pesimisté by se našli. Velkou podporu jsme dostali i od členů Zahrádkářského svazu, kteří napsali výzvu zastupitelstvu obce. Za to bych i touto cestou rád poděkoval. Schůze zájemců o členství ve spolku byla svolána 11. 2. Přihlásilo se 44 členů, kteří byli seznámeni se stanovami a dalším postupem.

Dne 18. února 2015 jsme tedy podali žádost o pronájem rybníka Chobot od 1. 1. 2016, vzhledem k tomu,

že smlouva s MRS Vyškov končí rokem 2015. Po uplynutí zákonné lhůty byla na dalším zasedání zastupitelstva obce žádost schválena a starosta byl pověřen uzavřením smlouvy (ta bude na dalším zastupitelstvu schvalována).

Mezitím podnikají členové výboru další kroky k naplnění cílů spolku – propagace a podpora sportovního rybolovu a dále ochrana biotopu rybníka Chobot. Jedná se s MRS Vyškov o technickém ukončení rybolovu v roce 2015 – pravděpodobně snížením hladiny a výlovem.

Příjemným překvapením bylo pro mne jednání s panem Anovčínem, majitelem pozemků okolo rybníka. Podařilo se vyjednat nejen užívání parkoviště pod silnicí, ale i zřízení odstavného parkoviště u cesty z Branky a dále umožnění průchodu od této cesty do prostoru u schodů, aby rybník mohli využívat všichni občané obce. P. Anovčín vyjádřil svůj zájem o dění v obci a chce se stát i členem spolku. Po zpracování Organizačního řádu spolku bude dohoda uzavřena písemně.

Před námi v současné době tedy stojí uspořádání členské schůze (po schválení smlouvy s obcí), volba dalších orgánů výboru a schválení Organizačního řádu.

Děkuji všem členům i těm, kteří naše záměry podporují. Přejme si všichni společně, aby se nám práce podařila a v příštím roce se všichni mohli setkat při zahájení prvního rybolovu spolku.

Miroslav Jonáš

Úspěchy mladých hasičů

Činnost sboru dobrovolných hasičů byla v naší obci obnovena po téměř dvaceti letech na ustavující valné hromadě dne 23. 10. 2010. K tomuto dni bylo zaregistrováno 10 členů a mezi nimi dva, kteří aktivně působili ve sboru ještě před přerušением činnosti na počátku devadesátých let.

Již v roce 2010 začali aktivní členové pracovat s jedním kolektivem mladých hasičů. Kromě této činnosti se podařilo opravit obě požární stříkačky a provést údržbu a drobné opravy původního materiálu. Rovněž v hasičské zbrojnici došlo k opravám střechy, vnitřních omítek, nátěrům vrat, okapů apod.

Od roku 2010 se částečně obnovila členská základna – několik hasičů z různých důvodů ukončilo členství a přišli noví včetně žen, kteří se aktivně zapojili do činnosti sboru.

K dnešnímu dni je registrováno 19 dospělých členů včetně 4 žen.

Hlavní činností sboru je celoroční práce s mládeží. Původní věkově nesourodý kolektiv mladých hasičů se postupně rozrůstal a v loňském roce bylo možné vytvořit již 3 kolektivy v kategoriích přípravka, mlad-

ší žáci a starší žáci. Celkem je registrováno 32 mladých hasičů od tří do osmnácti let. Všechny kolektivy jsou zapojeny do celoroční celostátní hry PLAMEN a do regionální požární soutěže „Vyškovský Sop-

tík“. Samotné výsledky napovídají, že práci s mládeží věnují všichni vedoucí kolektivů velkou pozornost a především spoustu svého volného času. Všechny kolektivy vzorně reprezentují nejen místní hasiče,

ale i svou obec. Konkrétně je nutné zmínit celkové 6. místo mladších žáků v okresním kole celostátní hry PLAMEN a 5. místo přípravky v celkovém hodnocení soutěže „Vyškovský Soptík“.

Velkou pozornost věnujeme i postupné obnově základního materiálního vybavení sboru, kterou se budeme snažit v letošním roce dokončit. Máme kompletní nové materiálové zabezpečení pro požární sport a soutěže dětí a zbývá dořešit zabezpečení dospělých hasičů. Zde je nutné poděkovat všem našim sponzorům a především obci, která podporuje činnost sboru materiálně i finančně. Obnově a udržování materiálového a technického vybavení sboru věnujeme každoročně desítky hodin.

Další oblastí činnosti je aktivní práce v obci – konkrétně pořádání či spolupřádání kulturních akcí, péče o areál za mostem, členství v povodňové komi-

si obce, podpora činnosti ostatních sdružení a zájmových spolků v obci. Jsme připraveni poskytnout občanům i pomoc při živelních a mimořádných událostech.

I v letošním roce připravujeme několik akcí pro veřejnost, o kterých vás budeme i cestou Nemojanského zpravodaje informovat. Pokud jsou mezi vámi zájemci o bližší seznámení s naší činností, případně zájemci o aktivní práci s mládeží nebo podporu těchto aktivit – rádi se s vámi potkáme osobně a uvítáme případnou aktivní spolupráci v rámci sboru. Je ještě spousta věcí, které by se daly zlepšit a děláme vše pro to, aby se nám to společně podařilo.

Miloš Němec, jednatel SDH Nemojany

OS Nemojáci Vás srdečně zve na

ČARODĚJNICE

Akce se uskuteční 2. 5. 2015 na „Cvičáku“. Začátek je v 15.00 hodin.

Připravena je zábava pro malé i velké, občerstvení a hry.

Příspěvky čtenářů

Přilákejte do zahrady samotářky

Věděli jste, že včelky samotářky jsou stejně výkonnými opylovači jako včely medonosné? Dokonce vy-
létají i za méně příznivých podmínek a venku vydrží déle do večera. Nežijí v koloniích, ale samotářsky,

často v dutinkách a škvírách, které najdou ve staré zdi nebo v kůře stromu. Když jim na zahradě postavíte speciální domek, budete moci z první ruky pozorovat jejich fascinující život. Stačí provrtat pár dřevěných špalíků do hloubky aspoň sedm

centimetrů a navléknout je na tyč zapíchnutou v klidném koutku na výsluní.

Adéla Taitlová

ZŠ a MŠ Nemojany

Březen

■ **Vynášení Morany** – 20. března v týdnu před smrtnou nedělí, která byla 22. března, vyrobily děti pod vedením paní vychovatelky Martiny Tiché ve školní družině velkou Moranu. V hodinách výtvarné výchovy vyrobily děti svoje malé Moranky, dekorační zapichovátka, velikonoční zajíčky a další jarní výrobky, které putovaly na velikonoční jarmark v Lulči. Vynášení Morany proběhlo v pátek 20. března v 10 hodin. Od školy jsme se vydali na Chobot, kde jsme Moranu spálili a utopili a symbolicky se tak rozloučili se zimou a přivítali jaro.

■ **Den učitelů a divadla** – v pátek 27. března po celý den v prostorách MŠ a ZŠ. 27. března se celosvětově slaví den divadla a den poté 28. března se slaví den učitelů v České republice. Co takto tyto svátky spojit v jeden? Srdečně zveme všechny odvážné herce a herečky, kteří by si chtěli v pátek 27. března zahrát jinou roli: učitel/učitelka! Přijímáme všechny zájemce bez předchozího castingu. Stačí se nahlásit den předem do čtvrtka 26. března. Učit můžete cokoli, scénář si můžete připravit a režiséra si klidně vezměte s sebou, asistentky režie (zaměstnankyně školy) vám rády pomohou nejen s přípravou rekvizit! Na učitele si můžete zahrát nejenom v základní škole, ale i v mateřské škole a také v družině, takže svůj herecký talent máte příležitost uplatňo-

vat od 7 do 16.30 hodin. Těší se na vás naše malé (ale pozor) náročné publikum.

Duben

■ **Finanční gramotnost** – v dubnu plánujeme školní projekt, který se zaměří na rozvoj dětí v jejich finanční gramotnosti. Děti se budou hravou formou učit porozumět financím a správnému zacházení s nimi.

■ **Den Země** – 22. dubna děti čeká v rámci projektu Dne Země nejenom beseda o ochraně Země a správné péči o ni, ale také ochrana přírody přímo v terénu. Společně uklidíme, jako každý rok, okolí pod kostelem svatého Martina.

■ **Škola před školou + dny otevřených dveří** – čtvrtek 23. dubna v 16 hodin. Přijďte si s dětmi prohlédnout školu, vyzkoušet si vyučování nanečisto ... Děti se hravou a poutavou formou seznámí se svou budoucí školou, třídou, paní učitelkou. Na každý termín bude připraven pro děti nový program. Rodiče mohou sledovat děti při

práci s paní učitelkou nebo si prohlédnout školu a popovídat s paní ředitelkou. V dubnu budeme procvičovat grafomotoriku, upevňovat správný špetkový úchop, trénovat prostorovou a pravolevou orientaci a vyrobíme si čarodějnici.

■ **Plavecký výcvik** – s dětmi budeme od dubna jezdit na výškovský bazén na plavecký výcvik.

Květen

■ **Prevence úrazů** – v květnu se zaměříme na prevenci úrazů a podpory zdravého životního stylu v rámci projektů Dny bez úrazů a Dny bez tabáku, podporovaných Mikroregionem Dražanská vrchovina.

■ **Den pro rodinu** – na neděli 17. května v 15 hodin plánujeme uspořádání velké akce pro širokou veřejnost s názvem Den pro rodinu. Pro návštěvníky bude v místní sokolovně připraven bohatý kulturní program. Na podiu vystoupí děti z mateřské a základní školy. Součástí akce bude výstava výrobků dětí, výtvarná dílnička pro děti, občerstvení ...

■ **Škola před školou + dny otevřených dveří** – čtvrtek 21. května v 16 hodin. Další setkání ve škole s dětmi a jejich rodiči. Tentokrát se zaměříme na orientaci v čase, porovnávání prvků, opět procvičíme grafomotoriku a jemnou motoriku, špetkový úchop a jistě zbyde čas

na nějaký ten tanec nebo cvičení, zpívání a pěkný výrobek.

Červen

■ **Čtecí maraton** – v prvním červnovém týdnu, kdy po celé republice probíhá projekt Celé Česko čte dětem, budeme společně s dětmi číst. Do tohoto projektu jsme zapojeni již druhým rokem a dětem čteme pravidelně v průběhu celého školního roku. Navštěvují nás také rodiče a prarodiče dětí, kteří předčítají ze svých oblíbených dětských knih. Stále platí pozvání do školy pro všechny rodiče, prarodiče a další zájemce, kteří by byli ochotni dětem ve škole přečíst. Po výborné zkušenosti z minulého roku proběhne ve škole čtecí maraton. Děti jsou prostřednictvím hry a zážitku podněcovány ke čtení a čtenářské gramotnosti.

■ **Školní výlet** – v červnu se těšíme na školní výlet, tentokrát se pojedeme podívat na Macochu.

■ **Spaní ve škole** – na konci června nás nemine dětmi milované spaní ve škole. Večer plný her, zábavy, překvapení.

Do konce školního roku nás čekají i další akce, o kterých aktuálně a pravidelně informujeme na našich webových stránkách: www.zsms-nemojany.cz.

Mgr. Eliška Klvačová

Střípky z minulosti

Rok 1945 – Osvobození obce

Doslovný zápis ze školní kroniky (psaná od roku 1900 do 23. 3. 1949). Jedná se o veřejnosti neznámý text, originál je uložen v soukromém archivu.

Školní rok 1944–1945

... Vánoční prázdniny začaly se 21. prosince a různým prodlužováním, jako pro nedostatek uhlí, ubytováním couvajících německých tlup, byly prázdniny prodlouženy do 3. dubna. Ježto byly velmi časté přelety spojeneckých svazů a hrozilo nebezpečí bombardování, byly děti propuštěny ze školy na neurčito a chodily si pro úlohy (od zimy). V důsledku blížící se fronty nechodily děti do školy vůbec.

Řídící učitel Valenta František, jako místní vedoucí osvětové služby, byl okresním vedoucím Appeltem, s mnoha jinými, určen konati protibolševické přednášky v celém okolí. Dostal přednášku tištěnou. Ta byla však takového druhu, že dobrým Čechem nemohla býti přednesena vůbec. Řídící učitel hlásil se nemocným, ale nic nepomohlo. Dostal určovací lístek, v které obci a kdy přednáška bude, s podotknutím, že přednášky budou kontrolovány. Přednášející nesměl se zmínit, že je mu nařízeno přednášku konati a tuto musel znáti zpaměti. Ježto přednáška hemžila se urážkami prvního i druhého našeho prezidenta a zlehčováním činitelů zahraničního odboje, vypracoval si řídící učitel přednášku svou, v níž vyzdvihl inteligenci českého rolníka a dělníka a málo zakrytě dával naději na blížící se konec a uspořádání věcí po našem. Na přednášce v Habrovanech měl skvělý úspěch a potlesk svědčil, že posluchači rozuměli. Druhý den 13. XII. přednášel v Tučapech, kde však byl přítomen okr. vedoucí a oší* Alfons Appelt s učitelem – fašistou Votrubou z Vyškova. Po celou dobu přednášky dělali si poznámky, což nevěstilo nic dobrého. 14. XII. tutéž přednášku měl Valenta Fr. v Nemojanech. V obou obcích s úspěchem. Když však 15. XII. přišel přednášet do Lulče, dostavil se jakýsi Drbal z Nemojic, vedoucí Vlajky** a oznámil, že ř. uč. je přednášek zproštěn a sám je z vyššího rozkazu přejímá. Ř. uč. Valenta jeho řeč na místě ne zrovna lichotivě posoudil. Za to byl obeslán před okr. hejtmana Buzka, kde mu týž přednášel závadná místa z přednášky v Tučapech a tvrdil, že přednáška byla pro bolševiky a ne proti bolševikům. Dalo to mnoho práce ř. uč. Valentovi, než aspoň hejtmana trochu přesvědčil, že není řečník a že mu bylo pány kontrolujícími asi špatně rozuměno. Po

udělené důtky a 4 nedělích domácího vězení byl řečník propuštěn. V předjaří byl sám okresní hejtman gestapem zatčen a za 3 dny zastřelen. Jeho syn, německý voják, utekl z fronty, skrýval se u něho, sám pak synovi vystavil falešné doklady. Tím se dalo vysvětlit, že okr. hejtman duševně zjihlý, nenaložil s ř. uč. Valentou tvrdě, jak bylo v takových případech zvykem. Když se setkal ř. uč. Valenta 26. I. s okr. insp. Appeltem na schůzi vedoucích škol, říkal mu, že měl ve svých přednáškách pravdu. Fronta se kvapem blížila.

Docházejí zprávy, že internovaní naši lidé jsou hnáni z internačních táborů z východu do vnitrozemí za krutých mrazů. Po cestě hynou vysílením, zimou, hladem. Kdo nemůže pochodovati, je nucen vystoupiti a je gestapáky na místě zabít střelou do týla. Vězni, kteří jsou dopravováni drahou, jsou vezeni polonazí, bosí, na otevřených uhelných vagonech, o hladu a žízni. V Přerově bylo několik vězňů a civilistů zastřeleno v nádraží u vlaku, když civilisté chtěli ubožákům dáti chleba. Kdo cestou ve vagoně zemřel, byl vyhozen nahý na trať.

Fronta se blíží a s ní i nedočkavost, jak to dopadne. Nálety bylo přerušeno vedení elektřiny, takže od začátku dubna jsme bez světla a rádia. Noviny přestaly vycházet 17. 4. 1945. Není odnikud zpráv. I pošta vázne. Hřmění děl se denně blíží. Do lulečského nádraží pro zásobování úseku Bučokusila se ruská letecká eskaprovodla asi z výše 1 000 metrů až 50 metrů od cíle. Několik, kde byl usmrčen přednostní kladník Kovář Josef. U obecnemocný reumatismem Jan pumy, která padla za něho asi za kliku dveří u váhy, kam se pohřeb 23. dubna. Z kopce Martin bylo viděti blížící se frontu, záblesky z děl a hořící vesnice. Správně jsme odhadovali, že v neděli 29. 4. budeme již zabraní, když to půjde dobře. Nezdařeným útokem na vlak byly zasaženy i některé domy u nádraží: Kramář Josef č. 122, Baláš František č. 112, Straškrábová Josefa č. 96. Byly částečně pobořeny a hospodářská stavení vyhořela. Zatím se v obci ubytovaly jednotky ustupující německé armády.

Žil byl postaven muniční vlak vice – Křtiny. Dne 21. 4. podra vlak bombardovati. Útok trů. Silný vítr bomby odnělik bomb dopadlo na nádražní stanice Jan Štěpán a poní váhy, u podjezdu, sedával Žemla. Byl zabít střepinami 2 kroky, v okamžiku, kdy bral chtěl skrýt. Oběti tyto měly

Po poledni 25. dubna silný svaz ruských letadel znovu napadl muniční vlak a zapálil jej. Pisatel byl očitým svědkem. Díval se na celou akci z pod půdního okna ve škole. S ním pozoroval hrůzné, při tom však krásné divadlo pan stavitel Karel Liška. Nejdrív vyhořel vagon s raketami, které vybuchovaly po stovkách a ve vzduchu svítily žlutě, zeleně a červeně. Pak chytly vagony s minami a kusy železa dopadaly až do školní zahrady. Pojednou se vyvalil černý sloup kouře a vyšlehl ohromný rudý plamen k obloze. To chytily naráz dva vagony ekrasitu. V tom okamžiku strhl řídící učitel stavitele stranou za zeď, ale ničivá vlna byla již zde. Všechna okna u školní budovy byla vysypána, okenní rámy roztrženy a dveře u tříd rozbity a dveřní obklady (futra), hlavně v bytě řídícího, vyrvány ze zdi. Na stěnách nezůstal ani jeden obraz. Střecha smetena. Všude jen tříšť a spoušť. Škola se celá pohnula a některé zdi a stropy popraskaly. V obci nezůstala jedna střecha celá a 90 % oken vzalo za své. Nejhuře na to doplatily domy u nádraží, které z větší části byly pobořeny. U nádraží byly připraveny haldy klád k nakládání. Ty byly rozmetány a hozeny k lulečské silnici, 900 m³ dřeva složeného u nádraží v haldě chytlo a shořelo, s ním i 2 řepářské váhy. Krytina na kostele sv. Martina byla rovněž smetena. Dne 24. dubna přišla do obce německá Sprengabteilung (ženijní jednotka), která měla minovat všechny křižovatky v obci a soutěsky silnic. Velel jim jakýsi hejtman Knoll. Dle dispozic měli se Němci v obci zdržeti asi 14 dní. Po výbuchu vlaku ještě týž večer odjížděli pryč. Jak bylo později zjištěno, byli zajati u Babic. Na autech měli znak skákajícího jelena. Od zimy byli nuceni všichni občané pracovati na porážení klád v lese a dělání protitankových zábran. Obec byla slušně opevněna. Jen zničení muničního vlaku obec zachránilo od úplného zničení. Dne 25., 26. a 27. 4. ve dne v noci projížděly automobilové i tažné kolony vesnicí směr Vyškov nebo Račice. Vyrabovaly a odvezly zboží z obchodu Bezděkova a Smutného. U sokolského cvičiště byly dílny na opravu aut a tanků. Projíždějící osádky říkaly, že byly v bitvě u Slavkova a Rousínova. Dne 27. 4. oddíl asi v síle slabé roty odpočíval u hostince Paláskova. Hostinský Palásek slyšel jakýsi monotónní zvuk a vyšel z krytu. Viděl, že celý houf německých vojáků se modlí. V tom dal příšedší důstojník, asi poručík, notně podroušený, rozkaz k nástupu do bitevní linie. Tu vystoupil voják a hlásil mu, že nastupovat nebudou, že nejsou zvířata, aby sloužili za „kanonenfutter“ (žrádlo). Důstojník chtěl odvážlivce zastřelit, ale bylo mu vtom ostatními vojáky zabráněno. Mnozí z nich sháněli civilní obleky. Byli to Rakušané. Konečně odtáhli směrem na Tučapy, část pak šla k Habrovanům.

Fronta se rychle blížila. Za ustupujícími zálohami byla hnána stáda zbídačeného dobytka. Do školy přišlo několik zběhlých, kteří již s válkou nechťeli nic mít. Rozklad německé armády byl neodvratný. V noci jižní a západní obloha přímo hořela. Boj o Brno byl ukončen.

26. 4. odpoledne zaujaly protiletadlové německé kanony postavení mezi nádražím a hlavní silnicí. 27. 4. sestřelily 7 ruských letadel. Odpoledne však byly napadeny silným ruským svazem a úplně umlčeny. Ráno po nich nebylo již památek, jen rozmetané okopy a díry po pumách. V noci o 3. hodině ráno vylétl do povětří jeden oblouk železničního mostu do povětří.

Nádraží bylo úplně zničeno. Kolejnice vytrhány a odhozeny do polí. Tam, kde stály vagony s ekrasitem, celkem tři, zela jáma asi 30 m dlouhá, 5 m hluboká a asi 15 m široká. Druhá jáma byla o něco menší. Železniční kolejnice byly pokrouceny jako tkaníčky. 45 vagonů bylo shořeno a rozmetáno. Všude válela se pěchotní a dělostřelecká munice, zničená děla a různý válečný materiál. Pohled na to byl žalostný.

Již několik dní lidé bydleli v krytech, sklepích a kolem 200 osob bylo shromážděno ve skalní jeskyni nad silnicí u lesa. Ve školních sklepech bydlelo asi 25 osob a v noci byl stav 45.

Bitva o Nemojany a horský masiv Liliohorský začala z rána 28. 4. O půl 7. bylo pozorovati slabé pohyby pěchotních jednotek. Asi o půl 9. couvla německá pěchota do linie Podbřežice – jižní okraj Tučap – svah kopce jižně asi 100 m od potoka Rakovce až ku trati. Odtud šla německá linie od cihelny po jižním okraji Nemojan do Horky. O 10. hodině objevily se kozácké hlídky na celém hřbetu kopce k Habrovanům a brzy za nimi se objevily tanky. Přestřelka se začala stupňovati, až asi od 11 hodin do 13 hodin 20 minut nebylo slyšet vlastního slova. O 13. hodině leželi Němci v linii podél zdi zahrady Zmrzlých č. 23 a za zdí mlýnské zahrady, podél potoka až k Chobotu. Jeden kulometčík se usadil ve štítě domku p. M. Hermanové č. 27 a odstřeloval silnici od Voráčových až po křižovatku před dům Smutných č. 1. Ruská hlídka se

dostala až k domku p. Hermanové a ručním granátem německého kulometčíka vypudila a domek byl okamžitě v plame-
nech. Je to domek proti hlavnímu vchodu do školy. Mezi tím shořel stoh na zahradě u Zmrzlých č. 21.

Ustupující němečtí vojáci kryli se při každém hvízdnutí kuličky nebo granátu a byl na nich vidět hrozný strach. Ti, kteří byli za zdí zahrady Zmrzlých č. 23, jen na domluvy důstojníka odvážili se postavit a střilet na postupující ruské hloučky. Pak couvali směrem na Luleč. O 13. hodině 20. minutě dostala se první bitevní ruská linie ke škole. Volala do skle-
pa, jsou-li tam Češi. Když
nosti, zda nejsou ukryti ně-
li vpřed. V tom ruský tank za-
ku a celou ji položil. Všichni
pích ihned chopili se práce a
ky. Nyní každý pochopil, co
da valí. Pěchota rychlým kro-
se silnicí, za ní tryskem třemi
pancéřová a zásobovací auta,
nejrůznějšího druhu. Několi-
lovrhače raketových střel. Do
tě. Doktor, původem Gruzi-
střel na ni krásné perské ko-
ložení ranění. Ošetřovna byla
ve třídách byla sláma po Němcích a byla promíšena sklem. Třídy se druhý den vyklízely a myly pro zřízení nemocnice.
Celkem se ve škole vystřídaly tři nemocnice.

byli uvítání, prohlédli míst-
kde Němci, a zase postupova-
útočil přes školní zeď u dvor-
muži ukryti ve školních skle-
odklízeli zábrany a překáž-
to znamená, že se ruská armá-
kem ve dvou kolonách valila
řadami bitevní povozy, tanky,
granátometry a dělostřelectvo
krát ozvaly se kaťuše, tj. rych-
školy ubytovalo se obvažiš-
nec, požádal o slámu a pro-
berce a teprve na ně byli po-
v bytě řídícího učitele, jelikož

29. 4. začala se záloha valit zpět. Přijely kaťuše. Velela jim žena, nadporučík. Zastavila se ve škole (byl zde velitel pluku, který řídil operace) a vypravovala, že je 4 roky na vojně, byla 3× raněna a měla několik vyznamenání. Naše ženy chtě-
ly ji pohostit, ale odmítla, požádala jen o sklenici vody a v tom dostala rozkaz k odjezdu. Asi za čtvrt hodiny bylo slyšet
od Drnovské, jako by se svět bořil. To velitelka kaťuší pomáhala ss-manům, kteří spěchali provést protiúder, k rychlejší-
mu ústupu. Na zpáteční cestě se opět zastavila ve škole a ukazovala, že nemá už ani ruční granáty. I na ty došlo. Němci
couvli na Vyškov a kaťuše, bez ztrát, se vracely zpět. Několik nás žádali jsme plukovníka o zbraně, že také pomůžeme.
Plukovník však řekl říd. uč.: „Děkuji vám, není vás potřeba. Nás je dost. Vás Čechů je málo, bylo by vás škoda.“ A tak
pomáhalo se, kde se dalo. Nosili se ranění, pochovávali se mrtví, sháněla se sláma, dělalo se dřevo pro nemocnici atd.
Před domem č. 21 leželi na silnici při útoku pancéřů 2 němečtí ranění, kteří byli pancéři úplně rozježděni. V hostinci u Pa-
lásky byl německý lazaret. V poslední chvíli před ústupem byl tam přinesen raněný Němec a tam zemřel. Ležel tam s rá-
nou v břiše uprostřed sálu a okno zásahem bylo rozbouráno i s kusem zdi. Ve vesnici byly jenom zálohy a bojovalo se o
Vyškov. Obyvatelstvo si oddychlo. Hned se chopilo práce a známky bitvy rychle mizely. Majitelé potahů však zakusili.
Když nemohli s koňmi, museli s kravami. V noci z 8. na 9. května bylo uzavřeno příměří. Byl konec války, konec týrání
a poprav. Opět po 6 letech jsme si mohli volně vydechnout. Zásoby ze skladišť musely se odvézt až do Tišnova a k Jih-
lavě. I majitelé krav museli jet až do Tišnova. Přijeli zpět až za 10 dní. Krávy byly stlačené a nemocné. Jiní byli nuce-
ni hnát stáda dobytka za ruskou armádou. Dobytek se pásal na obilí, jetelinách, na lukách, prostě všude, kde se zastavil.
Ruská armáda se z části stravovala v místě, ze zásob, které byly po ruce. Poměr našich lidí k Rusům byl velmi přátelský.
Naši lidé by byli Rusům dali poslední, co měli. Vyskytli se však v ruské armádě jednotlivci, kteří zde nezanechali dob-
rý dojem, ačkoli měli rozkaz chovati se ukázněně. Jinak byli ruští vojáci přísně trestáni. Jsme však rádi, že nám vydoby-
li svobodu a budeme s vděčností na ně vzpomínat.

Zemřeli vojáci dne 28. a 29. dubna byli pochováni před okny u školy, u Voráčů, na nádraží a jinde. Nejvíce raněných bylo
v noci 30. dubna: celkem 60, z toho jich 6 do rána zemřelo. Možno odhadnouti, že na území Nemojan padlo asi 65 Rusů,
včetně letců sestřelených 27. 4. Všichni Rusové byli pak v zimě vykopáni a odvezeni do Brna na společný hřbitov. Kol-
ik padlo Němců, není možno odhadnout, ježto byli pochováni dílem v polích, dílem na hřbitově.

Nikomlu z přímých svědků bitvy o Nemojany nevymizí z mysli ten elán, s jakým ruská armáda postupovala. Pisatel této
části kroniky pozoroval pohyby obou armád po celý den 26., 27., 28. dubna se střechy školy. 28. 4. odešel pisatel, pak
stavitel Karel Liška a výpravčí ČSD Milan Jaroš o 11. hodině 30. minutě do sklepa, odtud pak jen občas se šli podívat,
co se děje venku. Škola dostala 4 zásahy. Jen jeden byl větší a zprerážel nad kuchyní ř. učitele 5 trámů.

Na školních pomůckách je 28 000 Kč škody, na budově 79 000 Kč. Školní zahrada byla udupána. Byly na ní postaveny
2 nemocniční stany. Stromky a keře, které ř. učitel Valenta vysázel, vzaly za své.

A tak od 9. května 1945 začínáme znovu. Poslední zbytek nemocnice odstěhoval se 26. 5. 1945. Začalo se vše čistit, ma-
lovat, mýti a 4. 6. začalo vyučování. Bylo však přerušeno od 11. 6. do 14. 6. pro odstřel asi 35 000 kusů těžké munice,
která byla rozházena všude, hlavně kolem nádraží, a byla odborníky ničena. Učí se, jak se dá, jen aby škody a mezery
ve vědomostech co nejdříve zmizely. Nikdo z dětí ani z učitelů si nevzpomene na němcinu, jako by jí nikdy nebylo. Vy-
učuje se hlavně dějepis a vlastivěda. Děti se rády učí, mají mnoho zkušeností a rády své zážitky vypravují. Napravují se
škody na každém kroku. Školní rok ukončen 18. 7. 1945.

Každý občan měl práce doma až nad hlavu. Nebylo možno dostati dělníky na odklizení trosek ze dvora, pudy a zahrady.
Ř. uč. vstával denně o 4. hodině ráno a pracoval až do půl 10. večer. Postavil nové ploty, odvezl na kolečkách rozbitou
krytinu a sklo do tankové jámy u transformátoru, dával do pořádku školní knihovnu, inventář, archiv, který to přečkal.
Toto je konec zápisu ve školní kronice pro školní rok 1944–1945.

Vysvětlivky: * oši – okresní školní inspektor; ** Vlajka – studentské fašistické hnutí v Československu, založené ve 20.–30.
letech 20. století. V roce 1938 ji ČSR zrušila, obnovena Němci za Protektorátu.

Rudolf Klacek, únor 2015

Nemojanský zpravodaj. • Vydává: obec Nemojany, Nemojany 10, 683 03, IČO: 00292125. • MK ČR
E 21918. Vychází čtvrtletně v nákladu 300 ks. • Kontakt: obec.nemojany@iol.cz, tel. 517 353 241. •
Uzávěrka příštího čísla: 12. 6. 2015.